

Nr 209.

Av herr **Persson, Ivar**, och fru **Svenson**, om utredning och förslag angående rätt till avdrag för gift kvinnas inkomst vid den statliga beskattningen.

Enligt gällande kommunalskattelag medges för gift kvinna, som levt tillsammans med sin man och under beskattningsåret haft en inkomst av rörelse eller av eget arbete, ett allmänt avdrag från den deklarerade inkomsten av 200 kronor. Detta avdrag motiverades vid sin tillkomst närmast med att, då gift kvinna på grund av förvärvsverksamhet vore förhindrad att ägna sig åt hemmets skötsel, denna omständighet normalt medförde kostnader för nödig hemhjälp. Dylikt avdrag kan endast åtnjutas i hemortskommunen och tillkommer sålunda ej gift kvinna, som drivit rörelse i annan kommun än hemortskommunen. Motsvarande avdrag har tidigare funnits vid den statliga beskattningen, men avskaffades där genom 1938 års skattereform.

Den ifrågavarande avdragsrätten torde därför för närvarande knappast äga någon större betydelse. Enligt vår mening borde det ur flera synpunkter vara önskvärt, att det återinfördes i den statliga beskattningen och att avdragsbeloppet där väsentligt höjdes inom de lägre inkomstklasserna. På grund av den sambeskattnings av äkta makar som äger rum blir skattebördan för de gifta tyngre — åtminstone när inkomsten överstiger en viss gräns — än för de ensamstående. Detta förhållande är icke gynnsamt för familjebildningen. Det anses, och kanske icke utan fog, att det i synnerhet i städerna uppmuntrar till fria förbindelser.

Det råder såväl i städerna som på landsbygden stor efterfrågan på kvinnlig arbetskraft, och särskilt är det svårt att kunna besätta lediga platser inom hushållsarbetet. Det finns emellertid många gifta kvinnor som kunde vara villiga att åtaga sig deltidsarbete såväl inom detta arbetsområde som inom andra, men inför utsikten att därigenom få familjens beskattning höjd tveka de att taga arbete. Skulle ett lämpligt avpassat avdrag kunna medges för gifta kvinnor vid den statliga beskattningen skulle detta hinder för användande av ledig kvinnlig arbetskraft bringas ur världen.

Inom jordbruket är bristen på arbetskraft stor: särskilt gäller detta den kvinnliga arbetskraften. Emellertid skulle nog även inom jordbruket åtskilligt kunna göras för att häva denna brist. Det finns många lantarbetarhustrur, som vid sidan av hemmets skötsel skulle hinna med arbete av olika slag. Men även i dessa fall spelar beskattningen en hindrande roll. När hustruns arbetsinkomster deklarereras och läggas till mannens, ökas den utdebiterade skatten. Då lantarbetarlönerna äro låga i jämförelse med andra

grupperns inkomster blir en höjd skatt kännbar för lantarbetarfamiljerna, även om höjningen är liten. Man kan därför inte förundra sig över, om lantarbetarhustrurna tveka att skaffa sig extrainkomster, om skatten däri-
genom kommer att höjas.

Särskilt ur arbetsmarknadspolitisk synpunkt skulle det fördenskull vara betydelsefullt, om det för gift kvinna kunde medges ett avdrag vid den statliga beskattningen och om detta avdrag kunde utgå med högre belopp än de 200 kronor, som nu medges vid den kommunala beskattningen. Även ur rent sociala synpunkter är detta motiverat. Det skulle lätta skattebördan för de ekonomiskt svagare ställda befolkningsgrupperna, och det skulle inverka gynnsamt på familjebildningen. I detta sammanhang vilja vi framhålla, att möjlighet bör beredas hustrur till män, som bedriva mindre företagsrörelser, exempelvis mindre jordbruk och hantverk, att komma i åtnjutande av dylikt avdrag för inkomst, som förvärvats inom det gemensamt av makarna bedrivna företaget.

Enligt vår mening bör avdragssumman fastställas till högst 600 kr. och komma de skattskyldiga till godo, vilkas inkomst understiger en viss övre gräns. Var denna gräns bör sättas anse vi oss icke kunna uttala en bestämd mening om, utan frågan torde böra utredas av Kungl. Maj:t och därefter föreläggas riksdagen för beslut. För de skattskyldiga, vilkas inkomst komma att överstiga denna gräns, kan man möjligen tänka sig en avdragssumma på 200 kr., alltså lika med den summa, som nu medges i avdrag vid den kommunala beskattningen. Avdragsrätten vid den kommunala beskattningen torde böra kvarstå oförändrad, tills vidare för att sedan omprövas i sammanhang med den reformering av den kommunala beskattningen, som framdeles torde vara att vänta.

Med anledning av vad som anförts få vi hemställa,

att riksdagen hos Kungl. Maj:t måtte begära utredning och framläggande av förslag till sådana åtgärder, att de i motionen framförda önskemålen måtte kunna förverkligas.

Stockholm den 23 januari 1946.

Ivar Persson.

Gärda Svenson.